

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Kh 30.03.2026
70/00.04.00/2026

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain (410/2015) muuttamisesta. Tavoitteena on selkeyttää ministeriön toimivaltaa erityisesti kuntien toiminnan ja talouden varautumisen yleisessä ohjauksessa ja seurannassa.

Valtiovarainministeriön tehtävistä säädetään kuntalain 10 §:ssä, jonka mukaan valtiovarainministeriö seuraa yleisesti kuntien toimintaa ja taloutta. Säännöksen voidaan tulkita jo nykyisin antavan ministeriölle toimivallan seurata kuntien varautumista osana kuntien toiminnan ja talouden yleistä seurantaa. Sen sijaan kuntalaissa tai muualla lainsäädännössä ei ole säännöstä, joka antaisi valtiovarainministeriölle selkeästi toimivallan yleisesti ohjata kuntien toiminnan ja talouden varautumista. Tilanteen selkiyttämiseksi lakiin lisättäisiin säännös, josta ministeriön ohjaustoimivalta kävisi nimenomaisesti ilmi.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan:

- Nuorisovaltuuston aloiteoikeuden tarkentamista mikä edistäisi nuorten osallisuutta ja alueellista yhdenvertaisuutta.
- Vanhusneuvoston nimikkeen joustavoittamista siten, että siitä voitaisiin käyttää sellaista nimitystä, joka kuvaisi paremmin sen edustamaa paikallista väestöryhmää.
- Konserniohjeeseen sisällytettäisiin määräykset kunnan tytäryhteisöjen varautumisesta.
- Täsmennykset lakiin kirjonpitolain soveltamisen ja kunnan toimintakertomuksessa annettavien tietojen osalta.

Esityksen tavoitteina:

- Parantaa valtiovarainministeriön edellytyksiä ohjata yleisesti kuntien toiminnan ja talouden varautumista. Ohjauksella pyrittäisiin lisäämään kuntien varautumisen tasoa ja sen yhtenäisyyttä, ja siten parantamaan kuntien edellytyksiä selvittää tehtävistään normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
- Tehostaa kuntien riskien hallintaa ja kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöiden varautumista
- Edistää taloudellisen vastuullisuuden tiedostamista ja raportointia osana toimintakertomusta.
- Parantaa kuntien talouden vertailukelpoisuutta.
- Vahvistaa kunnan vaikuttamistoimielinten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.
- Mahdollistaa vanhusneuvoston nimeäminen nykyistä joustavammin.

Lausunnot pyydetään toimittamaan lausuntopalvelu.fi kautta viimeistään 31.3.2026.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Ojakoski Markus
Päätösehdotus	Päätösehdotus annetaan kokouksessa.
Päätös	
Täytäntöönpano	Lausuntopalvelu.fi 31.3.2026 mennessä